

Mijn taal, mijn verhaal

Iedere nieuwkomer heeft zijn eigen verhaal. Maar in het Nederlands daarover vertellen is moeilijk. In deze activiteit schrijven leerlingen in hun eigen taal over hun leven. Met hulp van gevorderde NT2-sprekers worden alle teksten naar het Nederlands vertaald, zodat leerlingen hun verhalen met elkaar kunnen delen.

Beschrijving lesactiviteit

Leeftijd

Vanaf 7 jaar

Deze activiteit kan worden aangeboden in nieuwkomersklassen, maar is ook geschikt voor reguliere klassen met individuele nieuwkomers. Iedereen kan op zijn eigen niveau deelnemen, in een taal naar keuze.

Duur activiteit

Het betreft een serie activiteiten, verspreid over drie dagen. Per dag is er ongeveer 10-15 minuten instructie en 20-30 minuten zelfstandige verwerking.

Naast deze lesactiviteiten hebben leerlingen tijd nodig om hun teksten te vertalen. Afhankelijk van de context gebeurt dit op school of thuis.

Domein(en)

Schrijfvaardigheid

Beginsituatie

- Om de activiteit uit te voeren zoals beschreven, moeten leerlingen geletterd zijn in hun moedertaal óf in het Nederlands. Zie voor suggesties voor ongeletterde leerlingen het kopje 'differentiatie'.
- Door inzet van Google Translate en/of taalmaatjes zijn de eisen voor Nederlandse receptieve taalvaardigheid minimaal. Ook beginnende NT2-leerlingen kunnen dus meedoen.
- Voor deze activiteit zijn geen productieve vaardigheden in het Nederlands vereist. Wie nog niet in het Nederlands kan schrijven, krijgt hulp bij het vertalen van zijn verhaal. Gevorderde leerlingen kunnen hun verhaal (deels) zelf vertalen.

Doel(en) activiteit

- Tijdens deze activiteit ervaart de leerling waardering voor zijn moedertaal en persoonlijke achtergrond, en daarmee voor zijn persoonlijke identiteit.
- Na deze lesactiviteit is de leerling zich bewust van de talen en verhalen van medeleerlingen.
- Na deze lesactiviteit kan de leerling iets over zichzelf vertellen aan anderen.
- Na deze lesactiviteit (her)kent de leerling Nederlandse woorden die belangrijk zijn in een persoonlijke verhaal.

NB: het doel van deze activiteit is dus niet primair om de Nederlandse schrijfvaardigheid te verhogen. Natuurlijk kan er ook aandacht zijn voor de vorm van de tekst, maar de inhoud staat centraal.

Achtergrond activiteit

Tijdens een lezing van Jim Cummins maakte ik kennis met het begrip *identiteitsteksten*. Cummins beschreef hoe belangrijk het is de identiteit van leerlingen een plek te geven in het onderwijs. Het idee achter identiteitsteksten: als leerlingen deelnemen aan leeractiviteiten waarin hun moedertaal en hun identiteit worden erkend en gewaardeerd, heeft dit een positieve invloed op zowel hun welbevinden als het schoolse leren.

Zie voor meer informatie over identiteitsteksten bijvoorbeeld Cummins et al. (2015). Identity texts and academic achievement: connecting the dots in multilingual school contexts. *Tesol Quarterly* 9(3), 555-581.

Uitvoering lesactiviteit

Materialen

- Schrijfpapier
- Tekenpapier
- Een vertaalapplicatie, bijvoorbeeld Google Translate
- Een voorbeeld van een identity text, bijv. via <https://www.slideshare.net/jsplendiferrous/identity-texts>, slide 4 en 5
- Een grote wereldkaart (aan de muur of op het digibord)
- Per leerling een print van een wereldkaart
- Afbeeldingen van verschillende vervoersmiddelen

Vorbereiding

Breng van tevoren in kaart in welke talen de leerlingen het best/liefst schrijven. In een nieuwkomersklas zullen de meeste leerlingen waarschijnlijk het best uit de voeten kunnen in hun moedertaal, maar wellicht kiezen gevorderde leerlingen voor de Nederlandse taal.

Vertaal, m.b.v. Google Translate, de volgende titels in de talen waarin de kinderen gaan schrijven:

Mijn verhaal

- *Hoofdstuk 1: mijn leven in ... [land van herkomst invoeren]*
- *Hoofdstuk 2: mijn reis naar Nederland*
- *Hoofdstuk 3: mijn leven in Nederland*

Beschrijving activiteit

De lesactiviteiten zijn verdeeld over drie dagen. Leerlingen schrijven iedere dag een hoofdstuk van hun verhaal.

Dag 1

Introductie

- Toon op het bord de titel 'Mijn verhaal' in alle talen die in de klas gesproken/geschreven worden. Vraag de leerlingen ieder de titel in hun eigen taal voor te lezen.
- Introduceer de activiteit: de leerlingen gaan hun persoonlijke verhaal opschrijven; in hun eigen taal en in het Nederlands. Gebruik hierbij het voorbeeld van een identity text (N.B. in het voorbeeld worden Urdu en Engels als talen gebruikt).
- Toon vervolgens de titel van het eerste hoofdstuk (Mijn leven in...) in alle talen, en laat de leerlingen ook dit voorlezen. Vertel dat leerlingen vandaag dit hoofdstuk gaan schrijven.

Kern van de les

- Maak een woordspun op het bord: waar kun je allemaal over schrijven als je je leven in je land van herkomst beschrijft? (Semi)gevorderde leerlingen kunnen suggesties doen (bijv. school, vrienden, je huis), met kleine tekeningetjes erbij kan de betekenis ook voor beginners worden verduidelijkt.

- De leerlingen gaan nu zelf aan de slag. Ze krijgen schrijfpapier en schrijven de titel van hoofdstuk 1 bovenaan. Vervolgens schrijven ze over het leven in hun land. Laat de invulling vrij; kinderen kiezen zelf wat en hoeveel ze schrijven.

Afsluiting

U kunt ervoor kiezen het schrijfproces kort te evalueren. Is het gelukt? Hoe was het om in je eigen taal te schrijven? U kunt de evaluatie ook bewaren voor dag 3.

Dag 2

Introductie

- Toon de titel van het tweede hoofdstuk (Mijn reis naar Nederland) in alle talen op het bord en laat de leerlingen weer voorlezen. Vertel dat leerlingen vandaag het tweede hoofdstuk van hun verhaal gaan schrijven.

Kern van de les

- Deel prints van de wereldkaart uit. Laat kinderen op de wereldkaart tekenen hoe ze van hun land van herkomst naar Nederland zijn gekomen. Direct, of via andere landen?
- Laat afbeeldingen zien van verschillende vervoersmiddelen, laat leerlingen vertellen of aanwijzen met welk(e) vervoersmiddel(en) ze hebben gereisd.
- Laat leerlingen eventueel een grote tas of koffer tekenen, waarin ze tekenen of schrijven wat ze hebben meegenomen naar Nederland.
- Vraag een aantal (semi)gevoerde leerlingen met wie ze naar Nederland gekomen zijn. Zijn alle gezinsleden meegekomen, reisde iedereen tegelijkertijd?
- Vervolgens gaan de leerlingen wederom zelf aan de slag. Op een nieuw schrijfpapier schrijven ze hoofdstuk 2 van hun verhaal.

Afsluiting

U kunt ervoor kiezen het schrijfproces kort te evalueren. Is het gelukt? Hoe was het om in je eigen taal te schrijven? U kunt de evaluatie ook bewaren voor dag 3.

Dag 3

Introductie

- Toon de titel van het laatste hoofdstuk (Mijn leven in Nederland) in alle talen op het bord en laat de leerlingen weer voorlezen.

Kern van de les

- Maak een woordspin op het bord: waar kun je in dit hoofdstuk over schrijven? (Zie dag 1).
- De kinderen schrijven vervolgens zelfstandig het derde hoofdstuk.

Afsluiting

- Nu de verhalen van de leerlingen klaar zijn, kunnen ze vertaald worden. Bespreek individueel met de leerlingen wie kan helpen om de tekst te vertalen naar het Nederlands (of, wanneer de leerling in het Nederlands geschreven heeft, naar de moedertaal). Heeft de leerling geschreven in een taal die de leerkracht beheerst? Kent de leerling (of leerkracht) kinderen of volwassenen die zowel Nederlands als de moedertaal spreken? Zijn er binnen de school gevorderde NT2-ers met dezelfde moedertaal? Breng het kind zo nodig in contact met een andere T1-spreker; samen kunnen ze de hoofdstukken vertalen.

Afronding activiteit

Leerlingen maken een boekje van hun verhaal. Per hoofdstuk staan de T1-tekst en de Nederlandse tekst onder elkaar. Leerlingen maken een voorpagina die hun verhaal verbeeldt. De boekjes worden in de klas tentoongesteld, andere leerlingen kunnen deze lezen.

Leerlingen die dat willen, kunnen hun verhaal aan de klas presenteren. Gevorderde leerlingen kunnen (een deel van) hun verhaal in het Nederlands voorlezen. Beginners kunnen voorlezen in de moedertaal, waarna een medeleerling of de leerkracht de Nederlandse vertaling voorleest.

Didactische tip

Vergelijk tijdens de activiteit steeds begrippen in de T1 en het Nederlands. Hoe zeg je bijvoorbeeld 'verhaal' in verschillende talen? Zijn er woorden die in verschillende talen op elkaar lijken?

Differentiatie en variatie

Als u leerlingen heeft die nog niet geletterd zijn, kunnen zij hun verhaal tekenen in plaats van schrijven. De leerling kan zijn verhaal aan de hand van de tekeningen vertellen, mogelijk kan een gevorderde leerling (of ouder) helpen een aantal zinnen bij de tekeningen te schrijven en te vertalen naar het Nederlands.

De activiteit zoals beschreven is vrij uitgebreid. U kunt natuurlijk ook één hoofdstuk uitkiezen waar de leerlingen over schrijven.

Vervolgactiviteiten

Kijk een aantal maanden later nog eens met leerlingen terug naar de verhalen die ze hebben geschreven. Wat hebben ze in de tussentijd al geleerd? Kunnen leerlingen die toen beginner waren, hun verhaal nu in het Nederlands voorlezen? En zijn er al dingen veranderd in hun leven in Nederland?

Terugblik en tips van de ontwikkelaar

Persoonlijke ervaring

Ik heb deze les uitgevoerd in mijn nieuwkomersklas (8-12 jarigen) in Amstelveen. Ik vond het erg mooi om te zien hoe met name de leerlingen die al wel wat Nederlands begrijpen, maar nog weinig kunnen produceren, zich in deze activiteit konden uiten. De verhalen van de kinderen leverden mij als leerkracht informatie op die ik nooit eerder van de leerlingen of hun ouders had gehoord. Leerlingen waren trots op hun land en deelden zowel leuke weetjes als verdrietige ervaringen rondom oorlog en verlies.

Zoals in alle klassen zijn er natuurlijk kinderen die schrijven moeilijk of niet zo leuk vinden. Ik heb ervoor gekozen om geen eisen te stellen aan de lengte van de teksten: de leerlingen waren eigenaar en kozen wat en hoeveel ze wilden schrijven. Voor een absolute beginner in mijn klas, die nog niet helemaal 'geland' was in de nieuwkomersklas, was deze opdracht nog te groot en moeilijk. Hij heeft meegeluisterd, maar niet zelf geschreven.

Tips voor gebruikers

Het zou mooi zijn om in/rondom de school een netwerkje te vormen van leerlingen, ouders en anderen die kunnen helpen bij het vertalen van teksten naar het Nederlands. Hoe zo'n netwerk eruit ziet is natuurlijk erg afhankelijk van de context van de school. Wellicht kunnen oud-leerlingen uit de nieuwkomersgroep en/of medewerkers van Vluchtelingenwerk een rol spelen?

Auteur(s)

Hanna Kuijs

Ik werk als nieuwkomersleerkracht op de taalschool Amsteltaal in Amstelveen. Ik geef les aan leerlingen tussen de zeven en twaalf jaar die pas kort in Nederland wonen. In de nieuwkomersklas helpen we hen zo snel mogelijk redzaam te worden in het Nederlands, zodat ze naar een reguliere groep kunnen. Naast mijn werk in de klas werk ik als onderwijsontwikkelaar aan de ontwikkeling van passend lesmateriaal voor nieuwkomers.

